

Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 25 липня 2006 року № 29 (141)

ВОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Святкування річниці створення Української Головної Визвольної Ради у селі Сприні на Львівщині

Вже вкотре 16 липня самбірське село Сприня святкує річницю створення УГВР. У цьому гірському селі 62 роки тому групою політичних та військових діячів тодішньої української військової республіки було створено важливу в історії національно-визвольних змагань організацію, що мала за мету визволення України від ворожої експансії. За ініціативи УПА та ОУН(б), наприкінці Другої світової війни, із залученням представників усіх існуючих на той час українських організацій та партій було скликано Збір УГВР. Метою організаторів було створення широкої суспільно-політичної бази для боротьби проти фашистських та совітських окупантів.

У липні 1944 року Великим Збором УГВР було прийнято тимчасовий устрій цієї організації, в основу якого лягли положення про те, що: УГВР є верховним органом українського народу в його боротьбі за УССД; джерелом влади є воля українського народу; УГВР покликана консолідувати та координувати політично активні групи національного опору загарбникам, очолювати та давати напрям визвольній боротьбі, державній політиці, репрезентувати український народ та його національно-визвольну боротьбу в Краю та за кордоном західному світові.

На зборах було обрано президію УГВР: президент К.Осьмак з Києва, віце-президент В. Мудрий, генеральний секретаріат, головою якого став генерал-хорунжий Р. Шухевич – Т. Чупринка, генеральний суддя та генеральний контрольний.

УГВР керувала через УПА збройною боротьбою в Краю, вела за допомогою ОУН політичну та інформативну протидію совітській владі, що вже прийшла з фронтом на терени Західної України, проводила пропаганду серед червоноармійців, активно співпрацювала та підтримувала Українську Греко-Католицьку церкву. Видавалася література, інформативні вісники, бюро інформації на той час очолив визначний публіцист П. Полтава. На окупованій Україні УГВР проіснувала до 1950 року, коли загинув Р. Шухевич. Одразу по його смерті секретаріат очолив Василь Кук, проте і він незабаром потрапив у руки совітських каральних органів. Більшість членства УГВР в Україні загинула або були арештовані. Закордонне Представництво УГВР активно працювало практично до недавніх часів, його активісти проводили широку політичну роботу як у Європі, так і за океаном. Було видано велику кількість літератури, проводилась робота щодо співпраці із різними політично активними групами української імміграції, ширилася в світі інформація про події в Краю, проводився пошук союзників та контактів серед можливих альянтів у разі війни Заходу проти СРСР щодо спільної боротьби проти азійського загарбника.

Цього року на святкуванні були присутні учасники тих подій – ветерани ОУН-УПА, націоналісти Львівщини, представники громадськості, духовенство. Ведучий святкування друг Шпак зачитав привітання до гостей від останнього Командувача Української Повстанської Армії Василя Кука та від голови ОУН(б) Андрія Гайдамахи. На свято прибула донька першого президента УГВР К. Осьмака Наталя Осьмак, що виступила із промовою. У святкуванні взяли участь місцеві музичні колективи та духовий оркестр.

За повідомленням
ЛОО Конгресу
Українських Націоналістів.

ОФІЦІЙНО

В ІНТЕРЕСАХ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИМИРЕННЯ

Кабінет Міністрів України на засіданні 19 липня затвердив законопроект про соціальний захист учасників національно-визвольного руху 1939–1956 рр., що прирівнює таку категорію людей до учасників Великої Вітчизняної війни й ветеранів Збройних Сил.

"Це безпрецедентне рішення, тому що вперше за 15 років незалежності український уряд виніс на порядок денний цю проблему й прийняв позитивне рішення", – заявив віце-прем'єр В'ячеслав Кириленко. За його словами, мова йде не більш ніж про 15 тис. чоловік, з яких "мінімум половина" уже мають відповідні пільги на підставі рішення органів місцевих рад. "Ми віримо, що більшість фракцій виважено підійдуть до цього проекту й після неминучої дискусії затвердять рішення, яке буде служити зниженню напруженості в суспільстві", – відзначив віце-прем'єр. На його думку, таке рішення уряду відповідає політиці національного примирення в Україні. Він додав, що загальна кількість ветеранів, які мають у цей час подібні пільги, становить близько 850–900 тис. чоловік.

Інна ВОЛОСЕВИЧ,
"Нація і держава"

СХІД І ЗАХІД РАЗОМ – ЛИШЕ З ЄДИНОЮ МОВОЮ!

ЕМІГРУЄМО В ДОНЕЦЬК?!

У статті І. Молчанової "Схід і Захід разом" є багато цікавих і слушних, на мою думку, міркувань, але відразу наведу ті факти з цієї статті, які я вважаю "донецькими міфами". По-перше, мене як львів'янку дуже здивував наведений п. Молчановою, що мешкає в Маріуполі, "факт", що люди "через безробіття" масово емігрують із Західної України, зокрема переїжджають на Донеччину тому, що там "кращі економічні умови". Співставляючи результати переписів 1989 і 2001 років бачу, що в західних областях України (Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Рівненській, Тернопільській, Чернівецькій, Львівській) якраз спостерігалося найменше зменшення кількості населення (або не спостерігалося взагалі) – на 2–5%, порівняно із східними і центральними областями, в яких кількість населення зменшилась в середньому на 10%. Зокрема, в Донецькій області кількість населення зменшилась на 9,2%, а в Луганській на 11,1% – не схоже, щоб туди хтось "масово емігрував", як вважає авторка вищезазначеної статті. Щодо доходів населення, то офіційним даним, якщо вони й існують, не можна довіряти, тому що відомо, що більшість українців приховують свої прибутки. Київський міжнародний інститут соціології розробив суб'єктивну шкалу доходів від "нам не вистачає грошей навіть на їжу" до "ми можемо дозволити собі купувати дорогі речі (наприклад, телевізор)" (останню категорію шкали "ми можемо дозволити собі все, що забажаємо" можна ігнорувати, оскільки її зазвичай обирають не більше 10 осіб із близько 2-тисячної всеукраїнської вибірки). Отже, за даними опитування березня 2006 року, категорію "нам не вистачає грошей навіть на їжу" обрали 13,8% мешканців Західного регіону (дана вибірка є репрезентативною стосовно 4 регіонів України, зокрема до Західного регіону увійшли Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька, Львівська) і аж 28,3% Східного регіону (у який увійшли Донецька, Луганська і Харківська області). Розподіли обраних категорій "нам вистачає грошей на їжу, але не на одяг і взуття" і "нам вистачає грошей на їжу, одяг та взуття, і ми можемо щось відкладати" практично не відрізняються між представниками Західного та Східного регіонів (22,3% та 22,5% відповідно обрали першу категорію, а 23,3% і 22,5% – другу), однак за категорією "ми можемо дозволити собі купувати дорогі речі (наприклад, телевізор)" знову ж таки маємо значущу відмінність – її обрали 28% мешканців Західного регіону і лише 13,3% мешканців Східного регіону. Взагалі теза про найбагатшу Донеччину-годувальницю, що "годує всю Україну", відома лише самій Донеччині. Щодо хабарництва я теж дуже сумніваюсь, що Захід значно випереджає Схід – зокрема в листах читачів "Нації і держави" із Донецької та Луганської областей досить часто наводяться факти корупції і хабарництва.

ТРИ ШЛЯХИ УКРАЇНИ

Водночас п. Молчанова слушно зауважила, що на Заході переважно розвивається малий і середній бізнес (хоч вона його чомусь звела тільки до галузі туризму, яка далеко не є однією з найрозвинутіших в західному регіоні), а на Сході – великий олігархічний бізнес, тобто основний український капітал справді зосереджений на Сході. Відтак, Україна має три шляхи економічного розвитку: американсько-європейський шлях розвитку малого висококонкурентного бізнесу, який зараз розвивається на Заході, однак щоб дорости до капіталів провідних економічно розвинених країн світу, йому ще знадобиться років 200 (саме стільки часу розвивались США до сучасного рівня економічного гіганта); східноєвропейський шлях західних інвестицій (найкращим прикладом є Польща); і укрупнення національного капіталу та зосередження його в руках невеличкої жменьки олігархів – шлях т. зв. "азійських тигрів" (Японії, Кореї, Тайваню тощо). По суті, "Наша Україна" і БЮТ пропонують нам польський шлях, а Партія регіонів – азійський, на підтримку якого і виступила п. Молчанова.

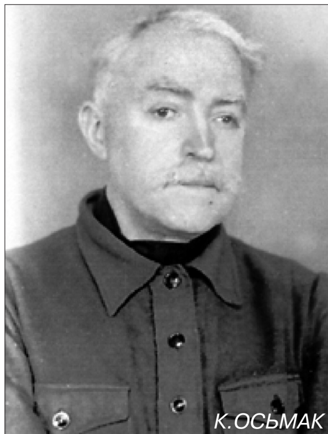
Щодо першого шляху, то почнемо з того, що "куплена західним капіталом" Польща живе навіть дуже непогано, і поляки, на відміну від українців, мають всі можливості для всебічного розвитку. При цьому багатьох українців дуже лякає думка про те, що українську економіку разом із найпотужнішими підприємствами захоплять іноземні капіталісти фактично через кумівський принцип "хай краще поганий, але свій" і міф про те, що свій капіталіст "патріотичніший", ніж чужий. Але якщо вам західна компанія запропонує достойну оплату праці, соціальний пакет та комфортні умови роботи, а українська – низьку зарплату, жахливі умови і постійне приниження від начальства, то куди ви підете працювати?

Закінчення на 5-й стор.

ГЕРОЯМ СЛАВА

ДУМА ПРО НЕСКОРЕНОГО КИРИЛА

Позаторік на святкуванні 60-ї річниці утворення Української Головної Визвольної Ради в с. Сприня Самбірського р-ну Львівської області ми – учасники Львівського хору "Нескорені", учасники національно-визвольних змагань 1944–1953 рр., політв'язні більшовицьких таборів, придбали 41-й том Літопису Української Повстанської Армії під редакцією Наталі Осьмак та Петра Потічного "Кирило Осьмак – Президент УГВР (документи і матеріали)".

Над цим томом Наталя Осьмак працювала 10 років і виправдала сподівання Президента УГВР Кирила Осьмака, висловлені в листі до сестри Галини: "Тішу себе також надією, що вона понесе в життя ідеали свого батька".

До Кирила Осьмака можна віднести слова Івана Світличного з "Сонету вдячності":

"Я не клену своєї долі // Хоч кожен день мені взнаки. І слава Богу, що сподобив // Мене для гарту і для проби // На згин, на спротив і на злам".

Гасло Т. Зіньківського й Б. Грінченка: "Віддати зумієм себе Україні" для Кирила Осьмака стало основою національно-громадської позиції. Коли Роман Шухевич запропонував Кирилові Осьмакові взяти участь у створенні підпільної організації, яка мала стати верховним політичним і державним органом для ОУН і УПА, підпільним український парламентом, Кирило Осьмак без застереження поринув до опрацювання документів, які лягли в основу діяльності УГВР. Коли доля народу була поставлена на карту історії, він взяв на себе обов'язок консолідації всіх політичних сил, здатних до боротьби.

"Бог і Україна були для Кирила Осьмака над усе, а все інше він приніс на вівтар боротьби за Українську Соборну Самостійну Державу".

В біографії Кирила Осьмака є інтригуюча обставина: полтавець Кирило Осьмак з краю Івана Котляревського, Михайла Міхновського присягав на вірність Україні на землі Івана Франка і Петра Сагайдачного. Промовистий факт! Це ж переконлива маніфестація єдності українського народу.

Разом з Кирилом з Києва на Західну Україну приїхали дворічна доня Наталя і дружина Людмила. При наближенні фронту родина оселилася в с. Недільня Стрілківського р-ну Дрогобицької обл. Згодом сім'я Осьмака опинилася в с. Підбуж тієї ж області, може, за завданням підпілля ОУН. Дружина Кирила Людмила Осьмак-Богдашевська тримала все в таємниці, навіть від своєї доні, тож у 10 років Наталя нічого не знала про батька. Це робилося для того, щоб через дитячу необережність не потрапити під жорна терористичної розправи з боку НКВС-МДБ.

Як стало відомо згодом, у тому, що сім'ї Кирила Осьмака вдалося уникнути знищення, є велика заслуга громадськості с. Підбуж (тепер – смт Підбуж).

Торік громадськість цього мальовничого карпатського села освятила таблиці з прізвищами 179 героїв, замучених московсько-більшовицькими кадебістськими катами. На цей захід приїхала і донька Президента Української Головної Визвольної Ради Наталя Осьмак.

Для участі у вшануванні героїв селищний голова Петро Марич запросив і наш народний хор "Нескорені".

Під час патріотичного заходу багато теплих слів прозвучало на адресу Кирила Осьмака. Зокрема згадали, яким страдницьким був його шлях: чотири роки пробув у кадебістській катівні, переніс нелюдські страждання під час численних допитів, але не розтаємничив свого справжнього прізвища. Наталя згадала, як ніжно ставився батько до неї, скільки тепла було в листах з Володимирської тюрми. Він, як Шевченко, – карався, мучився, але не каявся.

Б. СІМОВИЧ,
диригент і художній керівник хору "Нескорені",
Р. ЯРЕМКЕВИЧ,
С. ЛЕВАНДОВИЧ,
В. МУДРАК,
учасники хору

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

КОНФЕРЕНЦІЯ ВОЛИНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

У Луцьку відбулася звітно-виборна конференція Волинської організації Конгресу Українських Націоналістів.

На конференцію були запрошені заступник Голови КУНу Володимир Борейчук; член Президії Головного Проводу КУН Микола Пшевлоцький, професор, голова Етичної Комісії Ярослав Ульгурський, член Головного Проводу КУН Роман Дідусь, голова Братства ОУН-УПА Волинського краю імені генерала-хорунжого Клима Савура Микола Стасюк, голова Рівненської організації КУН Ігор Кривко.

Заступник Голови КУН Володимир Борейчук доповів делегатам конференції про політичну ситуацію в Україні та позицію Головного Проводу щодо останніх подій у Верховній Раді.

Член Головного Проводу КУН Роман Дідусь зачитав делегатам конференції заяву Головного Проводу КУН на останні події у Верховній Раді України.

На конференції було проаналізовано результати виборів до місцевих рад Волинської області, а також розглянуто організаційні питання.

Головою Волинської обласної організації обрано підприємця, директора автотранспортного підприємства, голову ТО "Альтернатива" Євгена Мельника, заступником голови Волинської обласної організації був обраний Іван Хомич, головою секретаріату – Валентина Єгорова.

В. Єгорова зачитала звернення від делегатів Волинської обласної конференції до Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка про започаткування "Всесвітнього Дня Українця" – 27 серпня 2006 року на честь відзначення 150-річчя від дня народження великого сина України Івана Франка.

Секретаріат Волинської обласної організації КУН

СЛАВНА ДОЧКА УКРАЇНИ

21 липня виповнилося сто років від дня народження видатної української поетеси і громадської діячки, члена Організації Українських Націоналістів Олени Теліги, розстріляної в числі інших українських патріотів гітлерівцями в Бабиному Яру в лютому 1942 року.

Життя і творчість цієї полум'яної жінки є переконливим прикладом жертовного служіння ідеї відновлення державності України.

З нагоди славної дати у Києві Організацією Українських Націоналістів та Всеукраїнським Жіночим Товариством імені Олени Теліги проведено урочистості. Біля Пам'ятного Хреста у Бабиному Яру відбулось покладання квітів, панахида і жалобний мітинг за участі духовенства УПЦ Київського патріархату та УГКЦ. Також 21 липня в Національному Музеї літератури відкрито виставку, присвячену сторіччю від дня народження Олени Теліги. У Будинку вчителя відбувся вечір пам'яті славної дочки України за участі громадськості, вчених, літераторів, митців.

За повідомленням Секретаріату ОУН

КУН У ДІЇ

СПОРТИВНІ ПЕРЕМОГИ ХЕРСОНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

У столиці України під патронатом Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту відбувся чемпіонат України з веслування на "Драконах". Це новий для України дуже видовищний вид спорту, започаткований в Китаї, який китайські патріоти пропонують включити до Олімпійських ігор, адже наступні Олімпійські ігри в 2008 році відбудуться в Китаї. Брали участь у змаганнях 10 команд з Києва, Одеси, Вінниці та Херсону, а переможцем стала херсонська команда, до складу якої, окрім херсонців, увійшли і кілька киян. Команда отримала золоті медалі.

Основу Херсонської команди складали члени ХОО КУН під керівництвом голови Суворовської районної організації Конгресу Ігоря Кривоносова.

Тепер херсонські націоналісти готуються до чемпіонату світу, який проводитиметься у м. Познань (Польща) у цьому місяці. Побажаємо їм перемагати в спорті та гідно представляти Україну в світі.

Юрій ВОЛЯНСЬКИЙ,
голова секретаріату
Херсонської обласної організації Конгресу

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Максимович Олег	(0332) 72-39-35, (03322) 401-98
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценько Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

Увечері 18 липня до Секретаріату Президента надійшло подання антикризової коаліція на призначення прем'єром лідера Партії регіонів Віктора Януковича.

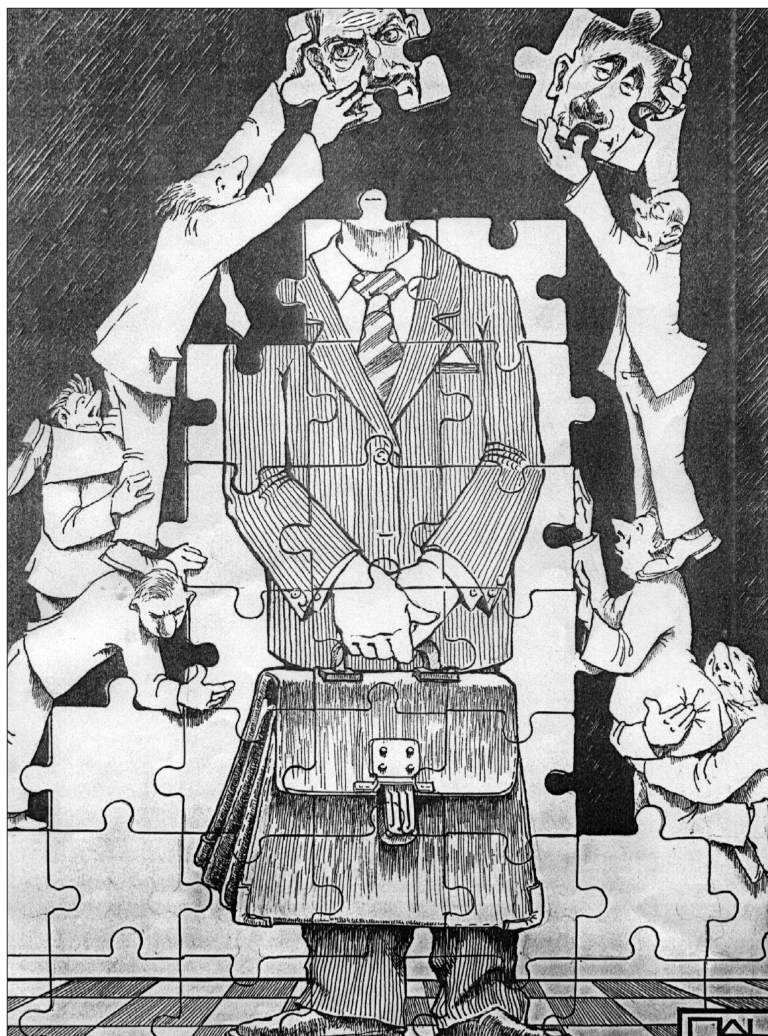
Відповідно до Конституції глава держави має п'ятнадцять днів для того, щоб визначитися стосовно подання запропонованої кандидатури на розгляд і затвердження Верховної Ради. "Своє рішення я проголошу у визначений Конституцією термін", – заявив Президент у радіозверненні до громадян України минулої суботи. "Я діятиму виключно в нормах українського законодавства, приймаючи відповідальне для країни рішення щодо майбутнього парламенту і уряду", – підкреслив глава держави.

НА ТИЖНІ

МІЖ СЦИЛЛОЮ І ХАРИБДОЮ

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, "Нація і держава"

Ми не знаємо, якою буде відповідь Віктора Ющенка. Власне, варіантів у Президента небагато: або погодитися, або не погодитися на пропозицію нової "антикризової більшості". Причому будь-яке рішення – чи тепер, чи через п'ятнадцять днів, а приймати все ж доведеться.

З цього приводу існує коротенька східна притча. Один чоловік, заклопотаний життям, звернувся до мудреця, що йому робити: одружуватися чи ні. На що мудрець багатозначно відповів: як би ти не вчинив, все одно потім жалкуватимеш...

БЛАГИМИ НАМІРАМИ...

На момент, коли стаття готувалася до друку, країна ще не знала, яким буде вибір Президента. Однак усі розуміють, що будь-яке рішення глави держави потягне за собою низку нових питань, які, в свою чергу, теж вимагатимуть невідкладних рішень. Відомо ж бо, що з пекучою проблемою, яка виникла, ліпше впоратись одразу, при цьому зважено і відповідально проаналізувавши ситуацію і прийнявши оптимальне рішення. Інакше ця проблема може розростися до некерованих розмірів...

На превеликий жаль, науку про те, що дитину необхідно починати виховувати ще тоді, коли вона лежить упоперек ліжка, деякі наші політики так і не засвоїли, навіть не зважаючи на те, що життя їх таки добряче встигло пошарпати. Що це – політична інфантильність, котра межує з наївністю, сліпа віра в те, що всі люди апріорі хочуть добра, а не дбають насамперед за свою шкуру, чи, може, – глибинні ознаки національної ментальності, за якою українець довго-довго запрягає, перш ніж збереться орати?..

Важко сказати. Можливо, все одразу. Однак живемо ми все-таки не в патріархальній Україні, і не волами оремо теперішню дійсність. Засіяне ж з благими намірами поле переважно вроджаїться бур'янами зла, цинізму й обману.

На превеликий жаль, науку про те, що дитину необхідно починати виховувати ще тоді, коли вона лежить упоперек ліжка, деякі наші політики так і не засвоїли, навіть не зважаючи на те, що життя їх таки добряче встигло пошарпати.

ТАНЕЦЬ НА ДРОТІ ПІД МЕЛОДІЮ "МУРКИ"?

За яким гіпотетичним сценарієм можуть розгортатися події в Україні у разі, якщо Віктор Ющенко внесе на розгляд парламенту кандидатуру лідера Партії регіонів? Насамперед – зрозуміло, що Янукович стане прем'єр-міністром і буде сформовано уряд переважно з представників новоствореної більшості з залученням нашоукраїнців (якщо вони на це погодяться). Неважко здогадатися, чому донецьким так хочеться, аби у структурах виконавчої влади були також представлені і пропрезидентські сили. У такому випадку відповідальність за цілком можливі грядущі провали і проблеми можна буде спихнути на них і на Президента. У той же час при нагоді чому б не козирнути "соборністю" і "демократизмом", особливо перед Заходом, з яким таки доведеться мати справу уряду Януковича. Крім того, "демократи" з "Нашої України" таким чином трохи розбавлять надто вже одіозну, як на тверезий розум, більшість, представлену олігархами, соціалістами і комуністами на побігеньках. Для глави держави і для політичних сил, які ідентифікують себе як пропрезидентські (ліберали, націонал-ліберали і жалюгідні залишки відлілих націонал-демократів) подібний варіант розвитку подій загрожує майже повною втратою електорату, який продовжуватиме міграцію в бік радикальних опозиційних сил, представлених насамперед Блоком Юлії Тимошенко. Відповідно, нашоукраїнцям "світять" доволі похмурі перспективи з огляду на наступні як парламентські, так і президентські вибори. Дуже сумнівно, що в такому разі пропрезидентським силам вдасться зібрати навіть той бідненький електоральний урожай, що навесні дістався "Нашій Україні". Та й не зрозуміло, довкола чого формуватимуться ці сили, якщо взяти до уваги маловиразне політичне майбутнє штучного і неприродного утворення під назвою НСНУ. Єдиним, але не переконливим аргументом на користь альянсу з донецькими у Президента могла б бути можливість збереження контролю за деякими напрямами у державному будівництві. Проте чи є гарантія, що "люди" Віктора Андрійовича, опинившись в урядових структурах, збережуть йому вірність і не перебіжать туди, де краще платять?..

Не є таємницею, що прем'єрство Януковича однозначно відкине у непримиренну опозицію Юлію Тимошенко. Відповідно, вона, ніби магніт, буде притягувати до себе різноманітні сили, які не пов'язують свого майбутнього з донецьким режимом. Важко сказати, з ким тоді залишиться Віктор Ющенко, але про нього як про серйозного кандидата на наступних президентських виборах у такому випадку можна буде забути. У крайньому разі, виборці ще якось зможуть прийняти те, що Президент змушений був відступити перед натиском новоствореної більшості, даючи добро на прем'єрство Януковича, проте згода його на співпрацю з цією більшістю буде сприйнята у суспільстві однозначно негативно, і трактуватиметься як прояв слабкості і малодушності глави держави.

Ще одна загроза, з якою доведеться Ющенкові рахуватися у разі укладання союзу з Януковичем, полягає в тому, що таким чином суспільство упевниться в тому, що Президент остаточно втратив ініціативу, прийнявши нав'язані йому умови. Відомо, що глава держави категорично не погоджувався на прем'єрство Тимошенко, розуміючи, чого можна чекати в такому випадку від амбітної і абсолютно непередбачуваної жінки-політика, за спиною якої вгадуються доволі характерні постаті та інтереси. Крім того, подібне призначення автоматично тягнуло б за собою протистояння по осі Схід–Захід України, що, за умови "підігрівання" ультралівими і їм подібними, а також за московського втручання, могло б призвести до непередбачуваних наслідків для держави. Однак так само Віктор Ющенко не може уявити і лідера Партії регіонів у прем'єрському кріслі, також усвідомлюючи, до чого може призвести подібний крок. Насамперед, це значно радикалізує протестні настрої, особливо якщо врахувати наявність такої яскравої і харизматичної постаті, як лідерка БЮТ. По-друге, це аж ніяк не сприятиме взаємопорозумінню електорату по обидва береги Дніпра. Сумнівним також є спроможність нової владної коаліції (ПР, СПУ і КПУ) досягти порозуміння зі стратегічних економічних напрямків (приватизація, продаж землі тощо). Вочевидь, нас очікуватиме не лише похолодання стосунків з Європою і певна напруженість у відносинах з США, але й протверезіння щодо нашого північно-східного сусіда, який добре навчився рахувати гроші в своїй кишені, і за пролонгацію анонсованої "дружби" буде просити той чи інший шматок сфери впливу в Україні. А це ще питання, як далеко може поступитися своїми шкурними інтересами заради дружби той же, приміром, Ахметов. Відповідно, у сусідів є чим у такому випадку тиснути: газ, нафта, ринок збуту, митні обмеження тощо. Чим це може загрожувати для української економіки, казати не варто, навіть якщо уявити, що Азаров справді такий великий економіст, яким він виглядає з трибуни, коли бундючно надимає щоки...

З ВОГНЮ ТА В ПОЛУМ'Я...

Що чекає країну, якщо Президент відхилить кандидатуру Віктора Януковича?

Приємного мало. По-перше, подібне рішення глави держави означатиме зелене світло для антиукраїнських сил, переважна більшість яких знайшли собі пристанище в середовищі новоствореної парламентської більшості. Неминучим стає загострення протистояння Президента з цією більшістю, початок юридичної війни обох сторін щодо легітимності подібного рішення глави держави. У теперішньому театрі абсурду, яким нерідко виглядає парламент, можна очікувати й зовсім екзотичних рішень (про них уже дехто казав) на кшталт винесення на розгляд Верховної Ради кандидатури на прем'єрство не Президентом, а спікером. Можна уявити, які це може мати наслідки, адже в такому випадку йтиметься вже про двох прем'єрів, два уряди тощо. Звичайно, це вже занадто навіть для української політики, але таке цілком можливе. Іще в такому разі слід очікувати "повстання" місцевих рад південно-східних регіонів з відповідними радикальними вимогами й подальшої ескалації напруженості в суспільстві – від Донецька з Луганськом до Ужгорода з Львовом. Що вже тут казати про мадам Вітренко – для їй подібних настане електоральна благодать...

Щось схоже можемо мати й у випадку, якщо Президент таки відважиться розігнати парламент. До цього треба буде додати ще й те, що на осінь до політичної вакханалії додасться соціально-економічна криза, яку вперто прогнозують фахівці. Зрозуміло, хто буде тоді названий головним винуватцем. Доволі сумнівними виглядають переваги такого кроку особисто для Президента. Чи додасть це йому прихильників? Чи сприятиме зростанню популярності пропрезидентської "Нашої України"? Чи, може, хтось в оточенні Віктора Андрійовича розраховує, що таким чином вдасться схилити на свій бік Тимошенко? Але ж хіба важко спрогнозувати, що подібний сценарій подій додасть БЮТ прихильників, після чого Юлія Володимирівна ще добре подумає, чи допускати когось із "Нашої України" у першу сотню передвиборного списку, чи ні...

...Здається, доведеться починати спочатку, з опозиційних шанців. При цьому час, нарешті, декому зрозуміти, що пофарбовані у помаранчеве ліберали люблять Україну приблизно так само, як і їхні "донецькі" опоненти, і що націонал-демократія 90-х років відійшла в небуття зі смертю В'ячеслава Чорновола, а нині у ліпшому випадку виглядає як потворна пародія на себе.

НАЦІОНАЛІЗМ ЯК ТВЕРДИНЯ І ПУТІВНИК

...Здається, доведеться починати спочатку, з опозиційних шанців. При цьому час, нарешті, декому зрозуміти, що пофарбовані у помаранчеве ліберали люблять Україну приблизно так само, як і їхні "донецькі" опоненти, і що націонал-демократія 90-х років відійшла в небуття зі смертю В'ячеслава Чорновола, а нині у ліпшому випадку виглядає як потворна пародія на себе.

Чим раніше ми це зрозуміємо, тим краще. Для України насамперед. А коли зрозуміємо, тоді, відкинувши геть наївні ілюзії і озброївшись потужною ідеологією українського націоналізму, запропонуємо знівереному і спантеличеному суспільству нове, але випробуване віками бачення національного розвитку.

Гордій ВЕРБЕЦЬКИЙ,
доктор технічних наук, професор

ЛИСТ УКРАЇНЦЕВІ

СХАМЕНІТЬСЯ, БУДЬТЕ ЛЮДЕ...

До народних депутатів різних фракцій

Верховна Рада нового скликання зробила рішучий крок до подальшого зросійщення України. На засіданнях українського парламенту у виступах депутатів від проросійських партій демонстративно звучить російська мова. А оскільки це є порушенням закону про державну мову в офіційних установах, до того ж у найвищій з них – парламенті – нам знову загрожує закон про "другу державну мову". Один з проектів цього закону подав до Верховної Ради попереднього скликання тодішній депутат, а тепер спікер О. Мороз.

Що спільного у комуністів з Партією регіонів? Партія регіонів – партія капіталістів, олігархів, а в програмі комуністичної партії завжди стояло: "головним ворогом усіх трудящих є капіталістичні монополії". Але українські політики рідко звертають увагу на власну партійну ідеологію та програму.

Єдиним ідеологічним принципом, що дійсно об'єднує їх, є російська мова. І не дивно: ці партії служать російській меті перетворення України на регіон Російської імперії.

Головним засобом досягнення цієї мети є ліквідація української мови. В етнології добре відомо, що при втраті мови зникає нація, на що є багато прикладів. Російська влада добре знала і знає цей закон, і, починаючи від Петра I, до сьогоднішнього дня всіляко намагається замінити українцям їхню мову на російську. Прийнявши її, ми увіллємося в російську націю, а територія України автоматично стане "Юго-Западным регионом России".

Відомі десятки указів, царських циркулярів про заборону друкованої української мови і театрів з українською мовою. У преамбулі знаменитого Валуєвського циркуляра царя Олександра II було зазначено, що "збереження української мови містить в собі натяк на можливість відділення України від Росії".

На щастя, в Україні існувала багатомільйонна маса селян з чистою українською мовою. З них, а також з частини національно свідомого українського дворянства – нащадків козацької старшини, – виходили українські громадські і культурні діячі, які, незважаючи на заборони, розвивали українську мову, культуру до рівня передових європейських націй.

Розвиток української мови суперечив меті російської влади і за радянських часів. Політбюро ЦК КП вирішило радикально ослабити українське селянство як джерело української мови і культури. Для цього в рамках розпочатої наприкінці 20-х років "коллективизации всей страны" під приводом розкуркулення було заслано до Сибірської тайги і в пустелі Казахстану близько 6 мільйонів найбільш працьовитих і культурних українських селян, де вони майже всі загинули. Мільйони українських селян, утікаючи від колективізації, також розпорошилися по підприємствах України, Росії і всього СРСР.

Цього здалося Москві замало, і вона організувала в Україні жахливий голодомор, в результаті якого за 1932–1933рр. померли від голоду 6–8 мільйонів (хто лічив?) українських селян і частина української інтелігенції. Після таких глобальних етнічних катаклізмів вже було легко проводити зросійщення решти українців, які залишилися.

У післявоєнний період особливо великого масштабу зросійщення досягло за часів панування Брежнева-Суслова, коли українська мова була офіційно занесена до списку "неперспективних" мов. Внаслідок цього, як за помахом палички чарівника, різко зменшилося друкування книг українською мовою і навпаки – збільшилася кількість виданих російськомовних книг.

Майже всі наукові ради у наукових інститутах перейшли на російську мову, яка вживається в усіх державних установах та органах влади, починаючи від сільрад і до Верховної Ради. Колгоспник, щоб одержати щось від голови колгоспу, повинен був писати заяву російською мовою. Всі суди здійснювали судочинство російською мовою, уся міліція була російськомовною.

Здавалося, що Росія досягає своєї мети, але їй не вистачило часу. Наприкінці 80-х років у результаті ліквідації єдиновладдя КП СРСР в союзних республіках почався рух за незалежність. 1991 року Україна стала незалежною державою і прийняла закон про державну українську мову. Більшість колишніх чиновників і керівників КП України враз перейшли на українську, щоб закріпитися на "теплих" місцях у новій державі. Та їм не довго довелось "страждати".

У процесі так званої демократизації України швидко відновилися компартія з її російською мовою, партії російськомовного населення, інші російськомовні організації і підприємства. Президенти України Кравчук та Кучма, щоб не сердити Москву і мати її підтримку, дивилися на це крізь пальці.

Вони не перешкоджали також імміграції росіян і заселенню ними південних областей України на березі Чорного моря. Переселенці з Росії не тільки збільшили частину російськомовного населення, а й, зрештою, перетворили весь Південь України, де жили нащадки запорожців, на російськомовний регіон.

Під час приватизації державного майна російськомовні українські капіталісти створювали спільні з російськими потужні виробництва, і населення довкола них ставало російськомовним. Маючи економічну підтримку Росії, новостворені спільні підприємства заволоділи могутнім індустріальним регіоном України – Донбасом, а також Дніпропетровською і Запорізькою областями, де стала звучати тільки російська мова.

Слід зазначити, що при демаркації російсько-українського кордону в 1918 р. критерієм для віднесення певної території до Росії чи України була мова населення. За цим критерієм Донбас без заперечення з російської сторони був віднесений до України. Отже, він став російськомовним тільки за часів радянської влади. Те ж сталося і з прилеглими до Донбасу колись чисто українськомовними областями з потужною важкою індустрією.

У цій частині країни проросійські олігархи та підприємці об'єднались у Партію регіонів, яка тепер буде вести політику у Верховній Раді щодо прийняття закону про "другу державну мову".

*"П'явки, п'явки! Може батько
Останню корову
Жидам продав, поки вивчив
Московської мови"*

Крім етнічних росіян, більшість російськомовного населення України складають зросійщені українці, які не усвідомлюють себе українцями, не володіють і не хочуть знати української мови, не визнають державності України, служать Росії. Вони – перевертні різних категорій, від москвофілів до активних українофобів або навіть войовничих яничарів, нащадки тих, про кого Шевченко писав:

*"П'явки, п'явки! Може батько
Останню корову
Жидам продав, поки вивчив
Московської мови"*

Українці, що з різних причин і різними шляхами опинились у проросійських фракціях Верховної Ради, зокрема в коаліції на чолі з Партією регіонів! Ви – нащадки героїчного українського народу, який віками боровся з агресивними сусідами на півдні, заході і півночі. Північний сусід переміг знесилену у вічній боротьбі Україну і взявся за перетворення українців на росіян, щоб було легше повністю заволодіти Україною. Йому в цьому допомагають перевертні. Не дай Бог вам заслужити це ганебне звання!

Згадайте з гордістю своїх героїчних предків. Послужіть своїй матері-Україні у цей критичний час. Подумайте, з якого боку барикад став би зараз батько Шевченко. Станьте поруч з ним.

КОНТРОВЕРСІЇ

КЛЕПТОМАНІЯ

Степан ПРОЦЮК

Спочатку хочу згадати про непоганого і нині, на жаль, майже забутого письменника – Юрія Косача. Він був небожем Лариси Косач (Лесі Українки), сином її наймолодшого брата Миколи. Емігрант Юрій Косач доволі часто навідувався до Країни Рад, напевно, через власну політичну безпринципність і радянофільство. Міг, м'яко кажучи, добре залити за комір. Його не любила українська діаспора у США, незважаючи на талант і ексцентричність.

Проте за Косачем водився ще один чи то гріх, чи хвороба. Він був закоренілим клептоманом, себто дуже любив присвоювати чужі речі. Був закоханим у крадіжки. Що ж... Як писала найпопулярніша серед галицького жіноцтва поетеса Ліна Костенко, серед письменників блондини були і брюнети, лунатики і венерики. Пробачимо Косачу його спочатку старанно приховувану, відтак, як зазвичай водиться, вже не надто, пристрасть. Я не думаю, що часто захмелілий письменник любив СРСР, незважаючи на традиційні ритуальні панегірики, яких від нього чекали заповідливі київські геронтократи. Але цупити чуже обожнював, і то не через те, що не мав, не дайбіг, грошей на шмат булки з маслом...

Клептоманія загалом і клептоманія, конкретизована кожним її активним симпатиком, є, як на мене, явищем незмірно ширшим від власного початкового означника. Існує клептоманія політична (все ж, сподіваюся, може і наївно, що у нинішніх виборчих технологіях не застосовуватимуть "перли" на кшталт: "Пане Ющенко! Ваша дружина – американка"). Скромно і ненав'язливо процвітає клептоманія наукова (тут майже кожен із вас, читачу, може згадати приклади, якщо і не з власного, даруйте, досвіду, то, принаймні, із досвіду ваших знайомих). Звила собі тихе гніздечко клептоманія прагматичного кар'єризму (можливо, ця річ і корисна, тільки нерідко крадуться одні і ті ж засоби – з душком...). Я вже мовчу про клептоманію хамства чи клептоманію ялового страху перед життям чи про всілякі там інші моральні та матеріальні (найпростіші!) крадіжколюбові...

Не прагну займатися класифікацією чи описом ієрархій палкої та непоборної залюбленості у крадіжки реальні та віртуальні (як правило, більш руїнні), побутові і "аристократичні" (наприклад, голоси виборців). Та й хто спроможний класифікувати творчу і високоталановиту клептоманську майстерність різних калібрів? Іноді стикаємося із такими магістрами та професорами певних типів крадієлюбства, що бідолашний Юрій Косач, який мучився власною пристрастю, розплачуючись алкоголізмом, здається майже невинним плюшевим ведмедиком із дитячої кімнати...

Проте є види клептоманії, які начебто нешкідливі. Наприклад, клептоманія любові. Адже нам постійно хочеться, щоб нас любили. Причин для такої туги і тяги багато, а результати подібні. Намагаючись красти чиюсь любов, ми незрідка перетворюємося у нищих і жалюгідних істот, які колись так і не справилися з власними проблемами періоду статевого дозрівання.

Не можу забути сцени, описаної сучасником знаменитого російського письменника так званого срібного віку Андрея Бєлого. У останнього наступила внутрішня криза чи довготривала депресія. Тоді п'яний Бєлий, ведений приступами болісної любовної клептоманії, у закордонних готелях, звертаючись до прислуги, нарцисично і водночас надривно кричав, що він – великий російський письменник, і чому його ніхто не любить, чому його всі покинули напризволяще. Готельні покоївки та кельнерки пирскали від приступів нездержного сміху...

Нещодавно якийсь львівський кишеньковий злодюжка викрав у мого приятеля весь журналістський гонорар за місяць. Десь там пограбували квартиру, деінде – чиїсь ідеали. Ліворуч розкрадають країну, хоча вона вже і без того бідна, аж синя. Праворуч народжуються нові, ще "оригінальніші" задуми.

Пані та панове, невже ми живемо у країні під назвою Клептоманія?..

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

СХІД І ЗАХІД РАЗОМ – ЛИШЕ З ЄДИНОЮ МОВОЮ!

Невже патріотизм в тому, щоб за таких умов піти до "свого", а не американського капіталіста? Власне кажучи, і керують більшістю західних компаній в Україні українські менеджери, іноземці є лише їхніми власниками (взагалі більшістю потужних сучасних корпорацій керують наймані менеджери, а власники часто є фактично усуненими від справ корпорації). Окрім "чужого-свого", іншою причиною несприйняття іноземного капіталу є економічний патріотизм, гордість саме за національних виробників. Це мені більш зрозуміло, адже не так давно в моєму рідному Львові відбулася справжня трагедія для львів'ян – кондитерську фірму "Світоч" закупило "Нестле", яке змінило як шляхетну обгортку шоколадок на агресивно-червону, так і їхній натуральний смак на штучно-хімічний. Тепер "Світоч" продається в усій Україні (раніше – здебільшого на Заході), але львів'яни вже не пишаються своїми цукерками і масово перейшли на "Корону" і "Рошен", а в найближчих планах "Нестле" – знищити сам бренд "Світоч"... Однак проти таких випадків повинні вберігати умови тендеру, серед яких мав би бути розвиток бренду і унікальних технологій, забезпечення певного рівня заробітної плати робітників тощо. Якби "Нестле" просто купило фабрику "Світоч", але не "проковтнуло" її – ніхто б цього особливо й не помітив, компанії часто змінюють власників, не обов'язково перестаючи після того бути українськими. Як бачимо, наявність на Сході великого "вітчизняного" капіталу не робить життя в цьому регіоні кращим, ніж на Заході – за соціологічними даними зовсім навпаки – хоча головне тут не об'єктивна реальність, а те, як вважають самі східняки, а вони здебільшого співають осанну Ахметову та іншим "за наше счастливое детство", будучи впевненими, що всюди в Україні голод і руїна, і тільки Донбас – квітуча всеукраїнська годувальниця. До речі, проїжджаючи по Донецьку, я жахалася – наскільки негарне, напівпорожнє місто порівняно із усіма містами, які бачила, наскільки нерозвинена інфраструктура, тоді як мій супутник-донечанин із захопленням тикав пальцем: "это построил наш Ринат, а это он подарил городу"...

Щодо Європи, то п. Молчанова розвела зворушливу риторику "коли Україна криваві жнива зібравши для ката сама умирала, і з голоду навіть згубила слова – Європа мовчала", доводячи, що ми байдужі "ситій Європі". Європа мовчала – спасіння потопельників це справа самих потопельників – але вона ніколи й не була для нас тим катом. Я взагалі не розумію, навіщо ця демагогія – любить нас Європа чи ні? Чому ми не маємо прагнути в Європу, якщо всі країни-члени Європейського союзу, в тому числі і колишні наші сусіди по "соціалістичному табору", мають незмірно вищий рівень життя, ніж Україна? А який рівень життя має Росія, яка орієнтується на тих-таки олігархів, які зрослися з владою, і має величезний "національний капітал"? П. Молчанова говорить про диктатуру 6 країн "ядра ЄС" – але чи дійсно решта країн ЄС дуже вже пригнічені тією диктатурою, як, наприклад, колонії Росії? ЄС – звичайно, не ідеальне утворення, але воно не перешкоджає вільному розвитку і національному самовизначенню країн-учасниць, натомість сприяючи їхньому загальному добробуту. До того ж ЄС може стати для нас найкращим захистом від агресивної Росії, поки ми самі не можемо себе захистити – таким захистом він вже став для Польщі та інших східноєвропейських країн. І, на мій погляд, єдиним можливим шляхом до ЄС є притік іноземного капіталу.

Маю великі сумніви, що за допомогою російського капіталу в Україні можна здійснити "економічне диво" – ми вже мали досить таких "див" протягом століть російського панування. Взагалі не зрозуміло, що зараз заважає Партії регіонів здійснити оте "диво" на Сході України, який практично безконтрольно належить їй? Так, там зараз немає голоду чи масового безробіття, але немає і свободи та добробуту – натомість відбудовано якийсь ностальгічний СРСР. В політику східноукраїнські олігархи пішли для того, щоб отак же безконтрольно володіти всією Україною.

Тепер розглянемо шлях "азійських тигрів", оспіваний п. Молчановою і Партією регіонів. Насамперед слід зазначити, що це дуже патріархальний і майже диктаторський шлях, який є чужим для української ментальності. "Азійськими тиграми" керують декілька "сімей", які тримають в руках уряд. Наприклад, якщо президент відмовиться виконати вимогу "пана Самсунга" (як називають власника компанії "Самсунг"), він скаже: "О'кей, у мене в компанії дуже роздуті штати, і завтра я звільняю кілька мільйонів людей", – як ви гадаєте, як після цього вчинить президент? Більшість людей все життя працюють в одній і тій самій корпорації, яка є для них "сім'єю" під керівництвом верховного батька-олігарха.

П. Молчанова відзначає, що на Сході "відбувається монополізація економіки... і це дуже добре!" Взагалі будь-хто, хто вивчав економіку, знає, що монополія рідко буває чимось добрим (навіщо тоді був би Антимонопольний комітет?), і тільки в окремих галузях визнано доцільність монополії – і та часто належить державі. Далі п. Молчанова гордо зазначає: "На сьогодні Ринат Ахметов зібрав більшу частину промисловості Донбасу в кулак – Маріуполь, Донецьк, Харцизьк, Макіївка й багато інших міст об'єднані єдиним керівництвом, єдиним економічно-планувальним відділом. Навіть такі гіганти, як "Азовсталь" – лише підрозділи в його монополії..." Яка радість для України! В економіці західних країн також в багатьох галузях відбувається процес монополізації, але транснаціональні корпорації західного походження (крім окремих винятків на кшталт "Майкрософт") не мають одного власника (хазяїна-"отца-благодетеля"), а власники акцій, як вже було сказано, часто відсторонені від керівництва корпорацією – це скоріше мережі з відносно автономними вузлами. Тоді як наявність хазяїна передбачає авторитарну владу і поклоніння – в азійських країнах це часто доходить до абсурду, наприклад, той же "пан Самсунг", будучи "батьком" для мільйонів своїх працівників, знає в обличчя кожного з них – кожен, хто влаштовується до нього на роботу, мусить пройти з ним співбесіду. В багатьох регіонах країн-"азійських тигрів" втрата роботи в корпорації може бути рівнозначна самогубству, тому що просто більше ніде працювати – це теж трохи нагадує Схід України. Крім того, хоч ці країни в багатьох рейтингах займають перші місця за економічним розвитком, але в рейтингах за рівнем життя населення вони далеко не перші – це підтверджує і масова еміграція населення з цих країн.

Можна довго сперечатися, добрий цей шлях чи поганий – інше питання, чи спроможна Партія регіонів повести Україну цим шляхом? Яким чином Кореї та Японії на повній руїні за дуже короткий термін вдалося побудувати провідні світові економіки – чи це заслуга місцевих ахметових? Багато дослідників (зокрема Б. Гавришин) сходяться на тому, що феномен "азійських тигрів" базується на національній ідеї – в момент повного занепаду національна еліта цих країн зуміла надихнути народ на самопожертву – відбудову своєї країни, здатної скласти гідну конкуренцію провідним країнам світу. А яка національна ідея у Партії регіонів – не українська й навіть не російська? П. Молчанова досить наївно, на мою думку, твердить, що "наші капіталісти не будуть допускати іноземців на підконтрольну їм територію". Вони будуть допускати тих, кого їм вигідно – і неважко здогадатися, хто це буде, якщо значна частина східних підприємців-гігантів є спільними українсько-російськими. Є велика різниця між західним і російським капіталом – перший не має імперських амбіцій, не лізе в політику і не проводить європеїзацію чи американізацію довколишнього населення... Тому я маю великі сумніви, що за допомогою російського капіталу в Україні можна здійснити "економічне диво" – ми вже мали досить таких "див" протягом століть російського панування. Взагалі не зрозуміло, що зараз заважає Партії регіонів здійснити оте "диво" на Сході України, який практично безконтрольно належить їй? Так, там зараз немає голоду чи масового безробіття, але немає і свободи та добробуту – натомість відбудовано якийсь ностальгічний СРСР. В політику східноукраїнські олігархи пішли для того, щоб отак же безконтрольно володіти всією Україною – але невже така доля потрібна всім нам?

УКРАЇНА І МАЛОРОСІЯ

"Чи зможе Лівобережжя, зокрема Донеччина, зрозуміти західняків щодо української мови та визнання ОУН-УПА? Безсумнівно. Це навмисно політизовані питання, що загострюються при спробі ущемити бізнесові інтереси регіоналів або коли тишком намагаються притягнути НАТівських військових на землі України", – пише п. Молчанова. Виявляється, це нашоукраїнці "навмисно політизують питання мови", щоб "ущемити" регіоналів – і це зовсім не білі та пухнасті регіонали у 2004 році включили до своєї програми питання мови, після чого їхній рейтинг за місяць підвищився на 20%!

Я зовсім не заперечую, що питання мови політизоване, що на "другій державній" у нас спекулюють всі, кому не лінь. Але, на жаль, ці спекуляції уможливлює об'єктивна реальність в Україні, зокрема соціологічна. Проаналізувавши всі вибори в Україні, починаючи з 1994 року, я була вражена тим, що впродовж кожних виборів виявлявся радикальний мовноелекторальний антагонізм, кульмінацією якого стала помаранчева революція (завжди виділялися 2–3 лідери виборчих перегонів, за одного з яких було 20% російськомовних і 80% україномовних, а за іншого – навпаки). Україна дуже чітко розділена на "україномовний" і "російськомовний" регіони, між якими перебуває "депресивна" суржикомовна зона, позначена підвищеною електоральною невизначеністю і електоральним нігілізмом. Основними чинниками електоральних прихильностей, окрім мови та регіону проживання, є ставлення до Росії та російської мови. Таким чином, українці голосують не за розглянуту в даній статті економічну або соціальну політику президентів або партій – як в більшості країн світу – а більшою мірою за їхнє націонал-демократичне чи проросійське спрямування. При цьому складається враження, що первинну важливість мовного фактору розуміють тільки політичні сили російськомовного електорату. Л. Масенко в книзі "Мова і політика" наводить дані щодо передвиборної кампанії 1999 року, коли тільки один кандидат у президенти, Юрій Костенко, наполягав у своїй програмі на необхідності розширення функцій державної мови, натомість щодо державного статусу російської мови був програмним пунктом 7 (!) кандидатів. Те саме маємо і серед лідерів передвиборної кампанії 2006 року: Партія регіонів і Комуністична партія, які мають більшість російськомовних прихильників, включають програмним пунктом державний статус російської мови, а "Наша Україна", Блок Юлії Тимошенко і Соціалістична партія, які мають більшість україномовних прихильників, про мову – ні слова. А нещодавно Соціалістична партія й взагалі зрадила своїх україномовних виборців... В програмі парламентської діяльності Партії регіонів є цікаве формулювання намірів "протидії нав'язуванню моноетнічної формули громадянського і державного розвитку мовної і культурної уніфікації" – на жаль, поки що це буде боротьба з вітряком. Отже, політики, яких переважно обирає російськомовна частина населення, пильно дбають про захист мови свого електорату (хоч вона, на жаль, не дуже цього і потребує), а політичні обранці україномовної частини населення – ні. Тим часом, з мого власного досвіду подорожей до східних і південних регіонів України, рівень шкільного викладання української мови, україномовних підручників і дитячих книжок, а також часто і якість україномовної журналістики (зазвичай в державних ЗМІ) настільки жахливий, що я певною мірою розумію, чому мешканці цих регіонів настільки вперто відхрещуються від тієї української мови – за висловом О. Забужко "борються за те, щоб чогось не знати".

На мою думку, справжнє об'єднання Заходу і Сходу в єдину Україну можливе лише за єдиної мови, і не треба заколисувати нас пісеньками про те, що "мовної проблеми в Україні не існує", що це питання "політизоване" і "надумане".

Обранці україномовних виборців бодай з власної електоральної статистики давно повинні були б зрозуміти, що мовна політика – це не просто якась нещасна "культура" на тлі нагальних економічних проблем, якою займається в нас найменш престижне міністерство, що ледь назбирує "вишкребки" з бюджету (до речі, одна з ознак сильної і успішної держави – чітко розроблена культурна політика і нормальне фінансування культурної сфери). Державна мовна політика, яку вже давно і успішно впровадили в себе колишні країни "соціалістичного табору" в Східній Європі, – єдиний засіб надійного захисту територіальної цілісності і національних інтересів. Тільки за умови державної підтримки популяризації української мови в сферах освіти і культури, а відтак її природного поширення в східних і південних (колишніх козацьких) регіонах, наші вибори будуть вирішувати проблеми України, а не Росії в Україні – тільки після цього зникне поділ на Україну і Малоросію.

Інна ВОЛОСЕВИЧ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

СТУДІЇ

НАЦІОНАЛІЗМ І МІЛІТАРИЗМ

Дмитро ГРИЦАЙ

Сказано колись: "Народ, який не хоче займатися воєнною справою – не вартий власної держави". На жаль, це стосується нинішнього покоління українського народу, більшість якого настільки ледача і боягузлива, що не сміє поставити на місце знахабнілих до краю чужинців і навести лад і спокій у власному домі. Нинішні українці не вправляються зі зброєю, а своїх синів шлють не в армію, а на заробітки в чужі краї. Сліпі ж недоріки, наші проводирі, – раби тілом і душею, пильно зайняті пошуками нових іноземних пастухів для свого стада. Те, що той старий чи новий пастух разом зі своїми собаками буде овечок стригти та ще й різати – їх не бентежить: і їм якась кістка перепаде. Але ми, українські націоналісти, так мислити і чинити не можемо. Бо не тільки читаємо нашу історію, а й аналізуємо її, і робимо відповідні висновки.

Чим закінчувалися всі, без винятку, військові союзи України з сусідами? Так, черговим поневоленням українців підступними "союзниками". Згадаймо Люблінську унію 1569 року, в результаті якої в Україну влізли поляки. А Переяславська угода 1654 року з Москвою? І досі пожинаємо її гіркі плоди. Тому ми, українські націоналісти, завжди покладалися на власні сили, плекали бойовий дух українського народу, творили власну мілітарну потугу, не зважаючи на те, чи вважали її "законною" та "легітимною" наші вороги. І якщо ми використовували при тому чужий бойовий досвід, то так, як це робив творець воєнної доктрини українських націоналістів Михайло Колодзінський. Він наслідував не космополітичних демагогів, а класика європейської воєнної науки Карла Клаузевіца, який у своїх "трьох визнаннях" заявляв: "Я відмежовуюся:

від легковажної надії на випадковий порятунок;

від дурного очікування щасливого майбутнього, небезпек якого не хоче бачити заскорузлий розум;

від дитячої надії, що гнів тирана можна вгамувати добровільним роззброєнням і здобути його довір'я через низьку покірливість і лестощі;

від фальші поневоленої душі, від нерозумного недовір'я в сили дані нам Богом;

від грішного забуття обов'язку дбати про загальне добро;

від безсоромного приниження державної й народної честі та особистої людської гідності.

Але я вірю й визнаю:

що народ нічого більше не може шанувати, як гідність і свободу свого існування;

що він повинен це все боронити до останньої краплини крові;

що це є найсвятіший обов'язок для виконання і найвищий закон для наказування;

що ганьби боягузливого піддання ворогові ніколи не можна змити;

що ця отрута в крові народу передається нащадкам й буде паралізовувати та підкопувати сили майбутніх поколінь;

що честь можна тільки раз втратити, що честь найвищого керівника і державної влади є тотожна з честю народу й що вона є одиноким охоронцем добробуту народу;

що народ серед найважчих обставин є непоборний у величавій боротьбі за свободу;

що навіть утрата свободи в кривавій героїчній боротьбі гарантує відродження народу і є зародком життя, з якого виросте нове сильне дерево.

Я заявляю і закликаю сучасність і майбутність:

що я вважаю за найбільш згубну річ культивувати страх і бажання компромісів, цю фальшиву "мудрість", як ухилятися від небезпеки;

що я вважаю найдикіші розпачливі вчинки розумними тоді, коли взагалі не маємо можливості стрічати небезпеку з чоловічою відвагою, цебто зі спокійною, але сильною рішучістю;

що серед тривоги нинішніх днів я не забуду остерігаючих подій старих і нових часів, як теж мудрих наук цілих століть і шляхетних прикладів славних народів і не заміняю світової історії за брехливу газету;

що я вільний від самолюбства й маю відвагу виявити з одвертим чолом кожну думку й кожне почування перед моїми співгромадянами;

що я буду почуватися прещасливим, коли зможу знайти славну смерть у величавій боротьбі за свободу й честь моєї батьківщини".

Такий погляд на війну, який обґрунтував К. Клаузевіц, був питомий українському народові від найдавніших часів. Змінили його лише ліберальні демагоги. З якою метою – про те писав Дмитро Мирон (Орлик): "Нас переконували всілякі пацифісти, космополіти й соціалістичні доктринери, що мілітаризм, – це вияв капіталізму з метою поневолення пригноблених класів і народів, – щоби приспати й притупити нашу волю та ідею нації, а потім – її "в огні окрадену збудити". В житті народів все вирішує закон сили й боротьби. Тільки войовничі народи втримуються на поверхні життя. Тому український націоналізм мусить поборювати пацифістичну духовність і світогляд, всякі фантазії про вічний мир і гуманність.

З боротьби й чину повстав український націоналізм. Боротьбою й чином переможе, бо перемагають тільки озброєні ідеї й народи, надихані войовничим, мілітарним духом. Тому дух мілітаризму, ідея мілітаризації, мілітарного виховання молоді й цілого народу, ідея озброєного народу є підставовою вимогою життя й боротьби українського народу за власну національну державність та її закріплення.

Ціла Україна мусить перемінитися у твердиню, як колись Запорозька Січ, "Військо Запорозьке" в добі Хмельницького чи "Вільне Козацтво" у часі визвольних змагань".

Найбільшою честю й ознакою українця повинна бути вояцька хоробрість і праця, а найкращою охороною України – український меч, а не брудні папірці, звані "міжнародними гарантіями безпеки".

Свого часу генерал В. Петрів стверджував, що досвід кільканадцяти віків існування нашого народу вимагає, аби всі громадяни землі української особисто брали участь у захисті зброєю територій й інтересів українського народу; повноправним громадянином в Україні повинні визнаватися тільки ті, що, осягнувши встановленого віку, складуть іспит з уміння володіти сучасною особистою зброєю і зі знання основ воєнної справи".

У наш час деякі продажні військові "професіонали" роблять безвідповідальні заяви на кштапт: "Час масових армій минув!" Мовляв, "змінилися форми і засоби збройного протиборства", "не буде зараз видимих фронтів", "зітреться різниця між фронтом і тилом", "театром воєнних дій буде вся територія держави". Так це ж і є "тотальна" війна К. Клаузевіца, яка вимагає тотальної мобілізації всіх людських і матеріальних засобів нації для своєї оборони! Саме через те й необхідно зберегти строкову військову службу – потужне джерело поповнення мобілізаційних резервів. Саме тому Україна мусить мати масову армію, а не куций експедиційний корпус, придатний хіба для виконання каральних ("миротворчих") операцій проти беззбройних арабів, а не для захисту територіальної цілісності й суверенітету України. Але російськомовних "професіоналів" оборона української землі не цікавить. Їх цікавлять виключно зарплати, квартири, пенсії і пільги. Вони ніколи не захищали, не захищають і не будуть захищати український народ від гнобителів. Тільки всенародна Українська Національна Армія з українців та під командуванням українських націоналістів здатна виконати свою оборонну функцію та історичну місію.

ПРАВДА І ЧЕСТЬ У ДЕФІЦИТІ

коли на одного українця – сотня хохлів

Нація – історично сформована спільнота людей, об'єднаних певними рисами: спільністю походження, територією, мовою, традиціями тощо, – які відображаються у національній свідомості. Населення – це сукупність всіх людей різних національностей на певній території. В Україні є "українська нація" і є "населення України". Українська нація є корінною і за самовизначенням українців складає близько 78% населення. Представники інших національностей з різних причин опинилися на території України і мають свої державні утворення – Росію, Ізраїль, Білорусь тощо.

Що ж таке націоналізм? Націоналізм – це вищий прояв патріотизму, коли підсвідоме почуття любові і відданості своїй Батьківщині, своєму народові втілюється в конкретних справах на користь нації. Тобто це патріотизм в дії. Націоналізм не принижує інших націй, але ставить свою в ряд рівноправних суверенних націй світу. Расизм, пропаганда зверхності однієї нації над іншими та поділ рас на "вищі" та "нижчі", приниження і нищення "неповноцінних" націй – це риси фашизму і нацизму. Українська національна ідея виражає духовні головні прагнення нації, її мету. Допоки вона жива, жива і нація. Можна втратити державність, територію, та навіть мову і культуру... і відродитись, якщо в душах співвітчизників не втрачено прагнення до національної свободи, не згасло бажання віднайти своє місце у світі.

Почуття націоналізму властиве кожному народу. Кожна нація сама повинна встановлювати порядок у своїй країні: уряд в Україні має бути українським, як у Польщі – польський, а у Франції – французький. Тому наша мета – це побудова самостійної і соборної Української Національної Держави. Для нас Україна – понад усе, для противників Україна є лише територією, з якої можна смоктати соки, доки їм дозволяється. Саме наші вороги спотворили зміст слова "націоналізм" так, що деякі українці й досі його бояться. Чужинці чудово розуміють, що якщо не буде сильної патріотичної держави, то хазяйнувати в ній будуть вони, тому й використовують принцип "Поділяй і володарюй". Мисьобні чвари роблять нас слабкими. Тому й маємо державну владу, для якої інтереси України – порожній звук. Як можна вважати нормальною ситуацію, коли на українській території "гуляють" десятки антиукраїнських ідеологій і ніхто їх не забороняє? Це наша загальна ганьба. Тому й не дивно, що на одного українця припадає сотня хохлів.

"Схаменіться", – закликав Шевченко, підніміться вище своїх фізіологічних потреб. Зараз є і хліб, і сало, тільки правда і честь в дефіциті. Невже "за шмат гнилої ковбаси у вас хоч матір попроси, то отдасте"?

Оздоровлення сучасної цивілізації – у духовності. А ми маємо дуже великий духовний потенціал. У даний історичний момент найсильнішою зброєю є саме національна свідомість народу. На всіх рівнях влади в Українській державі повинні стояти професіонали, віддані Україні.

Ми – нащадки великого народу, пам'ятаймо про це. Якщо ми так довго спали, то яким має бути пробудження!

Андрій ДМИТРЕНКО,
голова Сумської обласної молодіжної референтури КУН

"ПОРА СВОЇЙ ДОЛІ БОРГИ ВІДДАВАТИ"...

Вдячна долі за все:
за голодне дитинство
За війну, за тюрму, за гріхи
й каяття,
За кохання, розлуку, сім'ю,
материнство
І за волю! – дорожчу,
ніж власне життя.

Зустріч з цією жінкою – це подарунок долі для всіх, хто її знає. Я щаслива, що мала змогу відчувати її підтримку у всіх моїх задумах, планах і починаннях, що на нашій волинській землі є такі патріоти, як письменниця Тетяна Барбелюк.

З-під її пера вийшли повісті, романи, казки для дітей, збірки віршів. Перша книжка "Вірші мої – діти мої" побачила світ 1995 року. Нова збірка поезій "Мереживо долі" – це підсумок творчої діяльності Тетяни Барбелюк (Байда – літературний псевдонім). "Пора своїй долі борги віддавати за скоєні вчинки", – каже вона у вірші "Дві барви".

Її вірші не можна читати без трепету душевного... За простими і щирими рядками постає мати, лікар, ветеран ОУН-УПА, політв'язень і просто мила, лагідна і разом з тим горда, стійка, натхненна, незламна жінка.

Тетяні Барбелюк-Байді судилося пройти через пекло енкаведистських репресій, настраждатись і вижити, щоб потім розповісти людям про тернистий шлях борців за волю України.

А народилася п. Тетяна 1933 року в селі Забороль поблизу Луцька. Батьки були членами "Просвіти", тому дітей виховували в патріотичному дусі на творах Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, У. Самчука.

На Різдво 1948 року органи НКВС заарештували брата Михайла, який був зв'язковим УПА, а згодом і саму Тетяну, ученицю 8 класу Луцької середньої школи. Три місяці в підвалах НКВС кати допитували п'ятнадцятилітню дівчину. Її засудили на 10 років.

Звільнилася в період так званої "хрущовської відлиги". Закінчила Луцьке медичне училище та Івано-Франківський медінститут. Тривалий час працювала лікарем і... мовчала, перебуваючи під наглядом КДБ.

Нині пані Тетяна – член Асоціації незалежних письменників Волині ім. П. Чубинського, член Спілки політв'язнів, член Союзу Українок Волині. Слова: "Допоки в грудях б'ється серце, ніхто не скорить українку" звучать мов кредо її важкого і водночас щасливого життя.

Слава Україні! Героям слава!

Валентина ЄГОРОВА,
голова секретаріату Волинської ОО КУН

РЕЗОНАНС

З великим інтересом прочитав у нашому часописі "Нація і держава" за 20 червня 2006 року статтю учасника Другої світової війни Віктора Лупейка "У чужих мундирах".

Автор розповідає, як на боці фашистської Німеччини проти більшовицької Росії воювали військові формування з багатьох держав Європи. Найбільше було росіян, які воювали у лавах армії генерала Власова, що називалась Російська визвольна армія (РВА). В статті зроблено акцент на тому, як уперто вели бої донські козаки-власівці.

ВОРОН ВОРОНУ ОКА НЕ ВИКЛЮЄ

Олексій СЛАБЕЦЬКИЙ

Я тоді був ще хлопчиком, жив на Волині, далеко від фронтів, то не знаю, звичайно, як воювали власівці на фронтах. Зате в свої 11 років восени 1943 р. я побачив, як жорстоко розправлялися вони з мирними українцями.

1943 рік був дуже багатим на сумні події для мешканців мого села Жорнище. Після того, як українська поліція покинула службу на німців і пішла у підпілля, на зміну їй прийшли поляки. Але вони якось недовго прослужили німцям і кудись зникли. На місце поляків прийшов батальйон узбеків. А в наших краях уже діяла УПА. Під час одного приїзду підрозділу узбеків на чолі з німецьким офіцером у наше село чота УПА без жодного пострілу полонила їх усіх. Операція була проведена під командуванням чотового "Жука" – Андрія Степанкевича, який так зумів "замести" сліди, що німці нічого не второпали, свого офіцера не знайшли. А весь батальйон узбеків перейшов до наших повстанців.

Спорожнілі місця поліцаїв німці швидко заповнили російськими козаками-власівцями. Вони розмістилися у райцентрі Олика, в замку князя Радзивілла. Скільки їх було – не знаю. Люди говорили про сотню, називали і прізвище командира сотні, але я його забув. А ось прізвище його заступника Кушнірова мешканці мого села запам'ятали назавжди. Бачив я його кілька разів, коли приїздив до нас на подвір'я: непривітний, мовчазний, він виявився справжнім катом.

Козаки прибули у наш район приблизно в другій половині серпня. Займалися "сільським господарством": їздили по селах,

збирали господарів з кіньми та плугами і гнали їх орати лани на панських фільварках. Здавалось би, мирна праця. Але козаки, які ще називали себе "братьями-славянами, которие людям вреда не делают", арештовували по селах молодих чоловіків і хлопців. У нашому селі арештували Василя Гребеня, Миколу Глащенка, Петра Козака, Степана Лінника і Пилипа Пушку, по яких і слід назавжди пропав.

Такі дії власівців привернули увагу місцевого проводу ОУН. Було вирішено провести з козаками відповідні перемови. Діяли через старосту села Олександра Орла, який разом з Кушніровим їздив по селу. Зустріч відбулася на хуторі господаря Синюка, що відносився до села Одеради, але був поряд з нашим селом. Від ОУН у перемовинах мав брати участь "Лисиця" під охороною чоти повстанців. З Кушніровим було ще два вояки. Господар запросив "гостей" на обід. Сіли за стіл. У цей час у хату зайшов "Лисиця" без зброї. Без будь-яких слів Кушніров вихопив свою зброю і вистрілив у "Лисицю", смертельно поранивши його. На постріл з клуні вискочила охорона "Лисиці". Зчинилась перестрілка. Кушнірові вдалося втекти, а його охоронці були вбиті.

Кушніров побіг в Олику до своїх. Привів у село облаву. Господарство Синюка спалили (там уже нікого не було). А в Жорнищах "братья-славяне" провели облаву, поарештовували молодих господарів. На ніч зачинили їх у льох біля сільської школи, а декого у хаті поряд. Це було 2 жовтня 1943 р., а на другий день за хатою викопали яму і всіх заарештованих розстріляли. Розстріляні були: Михайло Блоха, Роман Блоха, Степан Блоха, Данило Блоха, Іван Блоха, Петро Блоха, Антон Бортник, Володимир Ващук, Трохим Дубровка, Григорій Дубровка, Олександр Друзюк, Володимир Кушик, Онуфрій Козак, Михайло Козловський, Петро Кичелюк, Артем Карабан, Євнух Лінник, Андрій Мартинюк, Петро Малоух, Микола Подолець, Василь Шалатинський, Іван Шидик, Петро Шидик. Разом з українцями від рук власівців загинуло тоді і два чехи – в пам'яті збереглося ім'я лише одного з них – Людвик. Найстаршому з тих жертв був 41 рік, наймолодшому – 19 років. А через два дні власівці ще і в Одерадах розстріляли 17 чоловік.

Чудом вдалося лишитися живим Климу Снітку, який ще живе в Жорнищах, має 83 роки.

В українців завжди було багато ворогів. Але по-різному ставилися вони до українців. Німці за час своєї окупації нікого з моїх односельчан не розстріляли. Не вчинили нам зла і поляки. З узбеками розійшлися мирно. А ось росіяни – "братья славяне", проявили звірячу ненависть до українців. Російські шовіністи діяли як жорстокі українофоби, незалежно від того, у кого вони були на службі: у білого царя-батюшки, у червоних катів Леніна-Сталіна чи у коричневого Гітлера. Характерно, що совєти за 46 років свого панування в краї ніколи не згадали добрим словом про тих невинних людей, яких замордували власівці. Як відомо, ворон ворону ока не виклює.

м. Київ

ВЛАСІВЦІ ЯК ГІЛКА РОСІЙСЬКОГО ШОВІНІЗМУ

Микола БАРБОН

У книзі "Архипелаг Гулаг" Солженіцин запитує: чому в армію А. Власова, в формування РВА пішли тисячі молодих російських солдатів, вчорашніх комсомольців, вихованих радянською системою в її марксо-ленінсько-сталінському дусі?

Відбуваючи політкаторгу в норильських гулагах, у 2-му політтаборі "Каеркан", я познайомився там зі своїм земляком Дмитром Дудником, з київської Шулявки. Він у таборі на будівництві шахти №18 працював будмайстром у виконроба, колишнього власівського офіцера Федора Краснухіна. До полону Краснухін був кадровим радянським офіцером, як і мій земляк. За протекцією земляка Дудника, якому дав нові чоботи, я півмісяця працював у конторці його друга-власівця виконроба Краснухіна рахівником і переписував різні папери.

До Краснухіна приходили його ратні друзі, що колись служили в підрозділах генерала Власова, і вели задушевні розмови, згадуючи своє бойове минуле. Мене вони вважали або євреєм, або німцем (їх збивало з пантелику моє прізвище Барбон), тому в розмовах не соромилися. Колишні радянські офіцери, що служили у Андрія Власова, в своїй мові вживали блатний жаргон кримінальників і любили випити. З політв'язнями були грубими циніками.

Всі вони, як і чекісти, ненавиділи галичан, західниківбандерівців. Власівці у політтаборі також ненавиділи і з презирством ставилися до росіян-білоемігрантів, що колись давали клятву імператору "неделимой России".

Тобто це була нова, не монархічного напрямку, гілка російського шовінізму. Їх з російськими емігрантами об'єднувала тільки шовіністична ідея "великой России". Вони ненавиділи всі народи, називаючи азіатів – чалдонами, українців – хохлами, білорусів – лапацениками-бульбешниками. У своїх розмовах вони обожнювали генерала Власова і його помічників. Випивши по склянці заправленого перепаленим цукром спирту, заводили пісень, які співали в честь свого вождя Власова, повішеного Сталіним у Ленінграді.

У їхніх піснях Власов мався увійти в первопрестольну Москву-матушку на білому коні під малинові передзвони "сорока-сороков". Бійці власівської армії носили срібні погони, які вони порівнювали із крилами чайки, тому й постійно співали свою улюблену пісню про чайку: "Луч солнца у чайки крыло серебрит!".

Вони дуже гордилися, що були воїнами Власова і зі сльозами розповідали, як під золотоверхою Прагою били водночас німців і більшовиків, вже після капітуляції Вермахту і Німеччини.

З жахом згадували, як ратних друзів розстрілювали більшовики з козаками. Всього знищили їх 30 тисяч.

Вони шкодували за свої поразки і себе рахували в тій другій жахливій війні найвизнішими синами-визволителями "неделимой Руси святой".

З гумором критикували Сталіна, який ще в 1942 р. увів в Червоній армії царські погони, за які розстрілював раніше: "Пам'ятаєте, як писала наша газета: "Василь Іванович Чапаєв крикнув: По коням! Бей гадов-золотопогонников!"

Вони сміялися, маючи на увазі офіцерів радянської армії, що одягли імператорські царські погони для підняття патріотизму, коли їх німці притиснули до берегів Волги. Втім, чекісти, над якими вони потай насміхалися, завжди забезпечували власівцям найкращі робочі місця в таборі. Їх з чекістами об'єднувала ідея "великой неделимой России" – ідея великоросійського шовінізму.

м. Київ

РОСІЙСЬКІ РЕАЛІЇ

КОЛОС НА ГЛИНЯНИХ НОГАХ

Протягом чверті віку (1981–2006 роки) майже кожен рік я мав нагоду гостювати у своїх родичів у Санкт-Петербурзі (Ленінграді). Тож місто, яке протягом 200 років було столицею Російської імперії, і яке днями, бундючно надимаючи щоки, приймало гостей саміту вісімки, я знаю досить добре і можу зробити певний аналіз змін, що сталися тут у зв'язку з розвалом Радянського Союзу і зміною політичного та економічного ладу.

Олександр КОЗОРІЗ

Перш за все, впадає у вічі, що після 1991 року тут не зруйнований жоден пам'ятник Леніну. Хіба що на Московському вокзалі замість бюста "вождя" встановили бюст Петра Першого.

Петербуржці, звісно, шанують Олександра Пушкіна. Проте пам'ятник поету, поставлений перед Російським музеєм образотворчого мистецтва, став улюбленим місцем сидіння голубів, котрі зробили його ще й місцем для туалету. І дуже неприємно дивитися на монумент, спаскуджений птахами.

Коли я побачив у музеї знамениту картину українця Іллі Репіна "Запорожці пишуть листа турецькому султану", то забув, де знаходжусь, і почав розмовляти українською мовою з відвідувачами та співробітниками музею. Побував я і в Пенатах, де поховано художника. Відвідував Академію мистецтв, яка зіграла таку надзвичайну роль в житті нашого дорогого Тараса Шевченка.

Між Ленінградом 1981 року і теперішнім Санкт-Петербургом суттєва різниця, яка полягає в тому, що місто втратило свій колишній інтелігентський шик. Провінція остаточно задушила інтелігентність корінних мешканців. Люди стали злими і захмовитими. Одягнені бідно, одяг переважно чорно-сірих тонів. На Невському проспекті зустрічається чимало азіатських облич.

Проспектами міста курсують трамваї і тролейбуси, випущені ще у 50-ті роки минулого століття. Аж дивно стає, чому таке багате місто не оновлює свій електротранспортний парк.

І ще одна загадка: де цей майже п'ятимільйонний мегаполіс, мешканці якого зайняті переважно в сфері науки, культури і освіти, а переважна більшість підприємств не працює, знаходить кошти, щоб прогодувати таку кількість людей? Щоб відповісти на це запитання, треба познайомитись з околицями Санкт-Петербурга. Навколишні села дуже бідні, фактично розвалені. На тлі тієї бідності виділяються якісь ніби усміхнені залізничні станції, збудовані в стилі радянського "ампіру". Єдине багатство області – ліси, які вирубуються і експортуються за кордон. За виручені кошти закуповуються харчові продукти, головним чином у Фінляндії та Естонії.

А ще для сучасних петербуржців характерне те, що їм глибоко наплювати на всі оті палаци, собори, пам'ятки, що вважаються красою їхнього міста. В Ермітаж, Російський музей образотворчого мистецтва ходять переважно учні та гості з близького та далекого зарубіжжя.

В роздумах про минуле і сучасне міста на Неві я прийшов до певних висновків. Коли Санкт-Петербург був столицею Російської імперії, царі володіли величезними багатствами, про що свідчать хоча б експозиції Ермітажу, а народ бідував в страшних злиднях. Все, як відомо, закінчилося революцією і розстрілом сім'ї останнього російського царя. І нинішній Санкт-Петербург з його накопиченням колосальних багатств на тлі озлиднення північно-східної частини Росії здається колосом на глиняних ногах.

м. Львів

ДО ДЖЕРЕЛ

КРАЇНА МАРЕНЬ, СНІВ І МРІЙ НА СПІВОЧОМУ ПОЛІ

Третій рік поспіль у Києві проходив міжнародний етнічний фестиваль

Леся БАКАЛЕЦЬ

Справжня українська держава в Україні – так трохи каламбурно можна назвати фестиваль "Країна мрій". На три дні Співоче поле перетворилося на територію з потужною концентрацією українського вбрання, танців, музики і, звичайно, мови. За весь рік в Києві не можна побачити стільки людей у вишиванках, скільки тут.

Цього року на головній Вечірній сцені виступали здебільшого іноземні гурти. У перший день головною зіркою була Наташа Атлас з Великої Британії. Її творчість – суміш наспівів ближнього сходу, елементи репу, французького шансону та африканського етно. Наступного дня навіть найледачіших примусив танцювати чернівецький гурт "Стелсі", який динамічно співав пісні на всілякі пікантні життєві теми: "Романо Дром" з Угорщини розважав глядачів циганськими танцями. Закривав фестиваль Олег Скрипка з оркестром. Заспівавши українських пісень "Черемшина", "Горіла сосна", він також запропонував українську версію пісні "Очі чорні" та переклад однієї з пісень Володимира Висоцького. Також додав, що індійці – наші двоюрідні брати, а їхній Будда – це точнісінько наш Купайло. Деякі мрійники скаржилися, що цього року на головній сцені замало наших українських гуртів, але Олег Скрипка зауважив, що нам просто необхідно набиратися досвіду у іноземців.

Де є музика, мають бути й танці. На танцювальній сцені не має значення вік, стать, соціальний статус. Є бажання – і вперед. Хто не вміє танцювати зовсім – учасники школи традиційного танцю разом із ансамблем "Буття" обов'язково навчать. І при цьому ще й запросять на додаткові уроки. Починаючи з вересня, в музеї Гончара оволодіти технікою українського танцю можна буде вже досконало. І безкоштовно. Людмила, учасниця цієї школи, каже, що приймають усіх бажаючих. Після виступу "Буття" пригощало всіх пиріжками з прохолодним узваром, який був дуже до речі для танцюристів.

Щоб дістатися до танцювальної сцени, треба було пройти через алею майстрів. Оксана Білоус, майстер писанок, привезла на фестиваль свою велику колекцію, і буде вчити бажаючих розфарбовувати писанки. Пані Галина, майстер з вишивки, приїхала на фестиваль разом із донькою, вони продають вишиванки власної роботи. "Хочу, щоб українці побільше носили вишиванки, бо це наше, корінне", – каже вона. І додає, що з кожним роком національне вбрання стає все більш популярним. Бо якщо навіть віце-прем'єр з гуманітарних питань В'ячеслав Кириленко вибачився, що прийшов на фестиваль без вишиванки, а міністр культури Ігор Ліховий розповів, що досі зберігає свою першу сорочку, яку йому колись вишила мама, – розумієш, що майстриня має рацію.

Про що мріє казкар Сашко Лірник – невідомо, а ось послухати його казки хочуть і діти, і дорослі. "Про Варочку та мідний грошик" або "Про цигана, який царем став" – ці розповіді збирали аншлаги. Присутні купували диски з казками і вимагали нової оповідки. Народною творчістю радував і гончар, який встигав і робити глечики, і розповідати анекдоти – про москалів, звичайно. Зліпити з глини могли спробувати й присутні. Умова одна – треба обов'язково розповідати про свої відчуття, а за 20 грн. свій виріб можна буде потім забрати додому.

...На фестивалі я почула таку розмову:

– А що, тут російської взагалі ніхто не знає?

– Чому, знають, звичайно.

– А чому ж тоді не розмовляють нею?

– А навіщо?

 ФЕСТИВАЛЬ

ІМПРОВІЗАЦІЯ З ВІДКРИТИМИ НЕБЕСАМИ

Що треба для того, щоб організувати цікавий поетичний фестиваль? По-перше – не треба бути занудою-песимістом і одразу ж хапатися за Спілку письменників чи кошторис, де на першому місці стоять круглені суми на оренду зали, апаратури, проїзд-поселення-харчування учасників. Усе це, повірте, не головне. По-друге, треба мати мінімальну базу даних із телефонами більш-менш пристойних майстрів поетичного слова (а їх лише серед київського студентства набереться до сотні), а ще краще – бути особисто з ними знайомими. І, по-третє, не полінуватися посидіти кілька вечорів на телефоні, щоб усіх їх обдзвонити і запросити на поетичний фестиваль просто неба у якомусь історичному куточку столиці.

Наталка ПОЗНЯК-ХОМЕНКО

Саме за такою схемою діяв Микола Підгорний, ініціатор і автор одного з київських поетичних сайтів www.virshi.kiev.ua, засідник різних поетичних імпрез і просто цікава людина. Свого часу він організовував у будинку актора регулярні концерти українських бардів, а тут серйозно узявся за поетів. "Бо треба було щось робити. У Києві щороку проходить 4 поетичних фестивалі російської поезії і жодного справжнього українського – спілчанський "Поетична весна", семінар в Ірпіні чи "Молоде вино" мають локальний характер і певні обмеження, тому не надаються до порівняння з тими фестивалями, що їх влаштовують російські поети в Києві. Так що це питання набрало вже політичної і моральної ваги", – пояснив пан Микола свій порив. І через Інтернет запросив усіх небайдужих до поетичного слова на одноденний Всеукраїнський молодіжний фестиваль поезії та авторської пісні "Відкриті небеса".

У призначений час під липами біля Андріївської церкви зібралося більш як півсотні молодих поетів та музикантів. Тут же заповнювалися коротенькі анкети (як звати, вік, адреса і телефон) для інформації та подальших контактів. Після короткої наради було вирішено обрати за поетичний майданчик затишну галявинку біля Історичного музею. А далі все відбувалося дуже демократично: "метрів" – до цієї когорти одноголосно віднесли Ігоря Павлюка, Сергія Пантюка, Івана Ольховського тощо – посадили під липою (сонце припікало-таки добряче) "журитися", а ті, кому не виповнилося 30-ти, по черзі озвучували простір плодами свого натхнення. Вести це імпровізоване дійство Микола Підгорний довірив молодим поеткам Олі Роляк та Тетяні-Марії Литвинюк.

Імпреза тривала до пізнього вечора. Пізніше було підбито підсумки першого авантюрного фестивалю без спонсорів просто неба: найкращими з кращих було названо 12 авторів та 6 бардів і колективів. Серед них, окрім ведучих, – Олексій Бик, Олександр Стусенко, Олеся Мамчич, Надія Калениченко, Ірина Шувалова, Світлана Богдан, Галина Ткачук, Наталка Позняк, Оксана Самара, Ірина Джус, а також гурти Едуарда Драча, "Вітер" Володимира Пироженка, "За вікном" Олександра Музики, "Ворожденъ" Володимира Кучинського, Олеся Найдюк та Григорій Вагапов. Частині з них "світить" участь у більш потужних фестивалях "Мазепа" та "День Незалежності в Гуляй-Полі". Іншим – запрошення на подібні імпровізовані імпрези, котрі, як обіцяє Микола Підгорний, обов'язково будуть.

ВІД АВТОРА

WELCOME TO КИЇВ

Олександр ХОМЕНКО,
поет, літературознавець

Звичайний собі рекламний буклет якоїсь туристичної фірми, що закликає відвідати українську столицю. Перелік усіляких дивовиж – давні храми, мозаїки XI століття, справжній саркофаг Ярослава Мудрого. На першій сторінці – вбрана в український стрій дівчина з обличчям фотомоделі вказує рукою на мальовничу панораму правого берега, де бані церков сяють золотом, і Родіна-мать войовничо стискає в долоні якогось куценького меча. Під усім цим – підпис англійською: Welcome to Kyiv.

Звичайно, слід би порадіти за соборну і незалежну, що ось і наші у люди вибиваються, межи пристойним товариством знайомства заводять, туристів усілякою древньою екзотикою принаджують. Такими темпами скоро, певно, просунуті в цьому плані Непал з Камбоджею наздоженемо. Робочих місць тоді побільшає, будемо заповзятіше водити Києвом вервечки підстаркуватих західних туристів, які свою законно зароблену пенсію на мандрівки світом витрачають. А ті, як гуси, і далі повертатимуть разом голови за помахом руки екскурсовода: Лавра – "yes!", Софія – "OK!".

Тільки кожного разу, як бачиш подібні шедеври поліграфії, у душі якась гірчинка залишається. Бо протягом усіх п'ятнадцяти пострадянських років в Україні були, є і лишатимуться десятки мільйонів аборигенів, для яких їхня столиця зовсім не Welcome to... Для них збережене традиційне парткомівсько-ментовське: "отойді", "стань там", "документи", "шчас в участок заберу". Це – для провінції, байдуже – східної чи західної, північної чи південної. Для тих, хто приїздить до Києва шукати правди, яка зроду-звіку не ночувала у перебладаних пів райдержадміністрації будівлях райкомів. Остання надія – чекай на Грушевського біля відомого всій країні будинку, коли "народний обранець" із твого округу на обід посуне. Якщо пощастить, він таки захопить у свої натруджені кнопками пухкенькі пальці суплікі кількох посполитих, та й піде собі далі – "вопроси рєшать". Попри всі надії й обіцянки, що зродилися після помаранчевої револющії, ситуація лишилася незмінною, а в світлі парламентської вакханалії останніх місяців і взагалі немає про що балакати.

Виворилася ціла система щоденного "опускання" українців. Мешканця Лубен чи Коломиї й досі буквально з першого ж його кроку в Києві міцно "б'ють по голові" великими вітринами та бундючністю люксових крамниць, у яких він нічого не може придбати. Осяяна світлом неонової реклами номенклатурно-чиновницька столиця з десятками казино і дорогих шопів та решта України, що повільно занурюється в космічну чорну діру, без надії і просвітку, – вони існують у паралельних реальностях, не маючи спільних точок дотику. Хіба іноді прорветься спалахом абсурдистського відчаю якийсь провінційний фермер, що з обрізом захопив у заручники апаратника аграрного відомства. А поза тим – тиша і спокій, і бабці в пов'язаних по-сільському хустках звично пропонують вздовж дороги купити щось свіженьке.

До Києва завжди йшли – на прощу і на сповідь. Завжди він лишався українським Римом, до якого ведуть усі шляхи. Сторозтерзаний Київ Тичини, галактичний Київ Стуса... Місто живилося соками землі – і земля вбирала його, Києва, вольові імпульси. Чи усвідомлює цю істину Київ олігархів, начальників та їхньої обслуги? Відповідь очевидна. Але Київ української перемоги, яка іще на нас чекає, не матиме з ним нічого спільного.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 60 000 примірників

Ціна договірна